

Tocqueville deel 2-5

Theo Meereboer
&
Petra Bolhuis

Maieutiek 2017 college-5

Amerika

- Gelijkheid in aankomst en startpositie. Daardoor is iedereen ambitieus, maar zijn er minder grote dromen. (blz. 677)
- Er is respect en gehoorzaamheid t.a.v. de macht, maar vooral omdat men weet dat men zelf die positie ook kan gaan innemen.
- De dromen gaan over eigen welvaart en posities en zelden over volksbewegingen. Anderen hebben hun droom die ze op hun manier mogen en kunnen verwerkelijken.

Maieutiek 2017 college-5

We the people

“We the People of the United States, in Order to form a more perfect Union, establish Justice, insure domestic Tranquility, provide for the common defence, promote the general Welfare, and secure the Blessings of Liberty to ourselves and our Posterity, do ordain and establish this Constitution for the United States of America.”

N.B. Gaat over de mensen in staten, niet mensen in de VS

Maieutiek 2017 college-5

Top down en grote dromen

- Bewegingen op het continent gaan uit van rationaliteit en idealen die moeten gelden voor iedereen.
- Er is een verband tussen Rousseau en Marx, maar ook vandaag de dag hebben alle politieke partijen ideeën waar het met ‘het volk’ heen moet. De staatsraison zit diep in de continentale politiek verankerd.

Maieutiek 2017 college-5

Tocqueville

- Feodaliteit werd vroeg afgeschaft in Frankrijk, maar de privileges niet. Juist omdat hier de kleine boeren eigenaren werden zagen ze hoe zwaar feodale privileges hen belastten. De revolutie heeft in Frankrijk alles omgegooid. De regering en de religie. Daarna was de chaos zo groot dat iemand die de orde wilde herstellen alle ruimte kreeg. (uit: Het Ancien regime en de revolutie' geschreven in 1852)

Maieutiek 2017 college-5

Frankrijk

- “ de despoot viel, maar alle substantiële elementen van zijn verworvenheden bleven. Zijn bestuur viel weg maar zijn administratie groeide door. Altijd wanneer we absolutisme willen verdrijven zetten we het hoofd van vrijheid op het lichaam van onderwerping.”
(uit The ancien regime and the revolution blz. 205)

Maieutiek 2017 college-5

Grote bewegingen

- Liberalisme, socialisme en confessionele partijen.
- Liberalisme (Tocqueville) heeft in Frankrijk in zijn tijd weinig macht. Het wordt gezien als teveel rijkdom bevoordelend. Ook confessionele partijen kunnen niet meer. (*laïcité*)
- Men is óf voor de monarchie óf voor het volk. Na de revolutie zijn er vooral verschillende vormen waarin de volksmacht wordt beschreven. (socialisten, communisten, anarchisten)

Maieutiek 2017 college-5

Dromen en utopieën

- Grote bewegingen in Amerika zijn associaties die bijvoorbeeld streven naar gelijkheid (“I had a dream”)
- Grote bewegingen in Europa willen macht aan het volk, maar geven tegelijkertijd ook richting aan de invulling van het goede leven en de manier waarop dat tot stand moet of zal komen.

Maieutiek 2017 college-5

De sociale kwestie

- Confessionele en liberale partijen houden zich bezig met ‘de sociale kwestie’, maar als men daarin radicale oplossingen wil schuift men door naar het socialisme of anarchisme. Er werd wel wat gedaan aan arbeidsomstandigheden m.n. voor kinderen.
- Engeland 1833 Factory Acts,
- Kinderwetje van Van Houten 1874.

Maieutiek 2017 college-5

Socialisme niet door, wel voor het volk

- Socialisten (term uit begin 19de eeuw)
- 1771-1858(Engelse ondernemer) Robert Owen,
- *Saint-Simon* ,Franse graaf, (1760 - 1825)
- Domela Nieuwenhuis, Nederlandse Predikant (1846 – 1919) werd later anarchist.

Maieutiek 2017 college-5

Europa is niet pragmatisch, maar idealistisch

- Communisme wordt als naam gekoppeld aan Marx en Engels, maar is ouder. Beiden waren liberaal, werden socialist en verzetten zich tegen het utopisch socialisme middels hun wetenschappelijk socialisme (staatsraison!)= Marxisme.
- Binnen de verschillende stromingen is veel strijd omdat het hier i.t.t. Amerika niet gaat om doelen die men gezamenlijk, in associatie, wil bereiken, maar de hele ideologie moet gedeeld worden. Lukt dat niet, dan wordt er afgesplitst.

Maieutiek 2017 college-5

Van de internationale naar eigen volk eerst

- Het vervolg van de volksbewegingen van het socialisme en communisme worden streng ideologisch, zoals het communisme in Rusland (1917),
- Streng nationalistisch, zoals het fascisme in Italië (1922) en Spanje (1939),
- In Duitsland wordt het nationalistische en fascistische bewind ook racistisch in het nazisme (1933).

Maieutiek 2017 college-5

Vandaag de dag VS

- In Amerika is er een blijvend onderscheid tussen verschillende bevolkingsgroepen. De droom is het herstel van kansen. Een overheid moet zorgen voor gelijke kansen via de commerce.
- Trump heeft geen programma behalve het herstel van de economie. De rest, zijn racisme en nationalisme, is een eventueel gevolg en geen doel op zich.

Maieutiek 2017 college-5

Vandaag de dag Europa

- Europese landen zijn wars van ideologieën geworden na WOII.
- De gelijkheid is een succes, maar nu blijven toch de ideologische vragen over; wat gaan we doen met die rechts- en standsgelijkheid en hoeveel verschillen verdragen we binnen de gelijkheid?
- Van socialistische tot liberale partij heeft in Europa de staatsraison nog steeds het volksbelang op het oog. Maar hoe stuurt men het volk aan; door marktwerking of idealen?

Maieutiek 2017 college-5